

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

за січень–жовтень 2017 року

(повідомлення Головного управління статистики у Черкаській області)

Демографічна ситуація та соціальний захист

Чисельність наявного населення у Черкаській області, за оцінкою, на 1 жовтня 2017р. становила 1223,1 тис. осіб. Упродовж січня–вересня 2017р. чисельність наявного населення зменшилась на 8119 осіб.

Порівняно з січнем–вереснем 2016р. обсяг природного скорочення збільшився на 802 особи.

Кількість живонароджених у січні–вересні 2017р. становила 7304 особи, померлих – 15086 осіб.

У січні–жовтні 2017р. **субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг** призначено 372,1 тис. домогосподарств (103,0% із числа тих, які звернулися, ураховуючи тих, що звернулися за субсидіями у 2016р., але призначено їм було у 2017р.), з них у міських поселеннях – 221,9 тис. домогосподарств, у сільській місцевості – 150,2 тис. домогосподарств. Порівняно з відповідним періодом 2016р. кількість таких домогосподарств збільшилась на 131,8 тис., або в 1,5 раза.

Загальна сума субсидій, призначених домогосподарствам, у січні–жовтні 2017р. становила 158408,0 тис.грн, що на 13,2% більше порівняно із відповідним періодом 2016р., з неї у міській місцевості – 98846,6 тис.грн, сільській – 59561,4 тис.грн.

Середній розмір призначеної субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг на домогосподарство у жовтні 2017р. становив 301,3 грн (у жовтні 2016р.– 398,5 грн).

Крім того, у січні–жовтні 2017р. 32,8 тис. домогосподарствам (83,0% з числа тих, що звернулися) було призначено **субсидії готівкою на відшкодування витрат для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива**, що на 15,9% більше проти січня–жовтня 2016р. Із загальної кількості домогосподарств, субсидії готівкою призначено у міських поселеннях – 4,8 тис. домогосподарств, у сільській місцевості – 28,0 тис. домогосподарств.

Середній розмір призначеної субсидії готівкою на відшкодування витрат для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива на одне домогосподарство у жовтні 2017р. становив 2758,0грн (у жовтні 2016р. – 1850,2 грн).

Загальна сума отриманих субсидій готівкою на відшкодування витрат для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива у січні–жовтні 2017р. становила 94839,8 тис.грн, за відповідний період 2016р. – 37100,0 тис.грн.

У січні–жовтні 2017р. населенням області сплачено за спожиті житлово-комунальні послуги 1479,8 млн.грн, або 83,0% нарахованих за даний період сум (у січні–жовтні 2016р. населенням було сплачено 1273,7 млн.грн, або 123,4%¹ нарахованих за даний період сум).

Заборгованість населення області на кінець жовтня 2017р. за централізоване опалення та гаряче водопостачання становила 124,1 млн.грн, за послуги газопостачання – 95,5 млн.грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 44,3 млн.грн, за централізоване водопостачання та водовідведення – 9,3 млн.грн, за вивезення побутових відходів – 7,7 млн.грн.

Крім того, за електроенергію сплачено у жовтні 2017р. 67,7 млн.грн. Сума заборгованості за електроенергію на кінець жовтня становила 50,4 млн.грн.

Зайнятість та безробіття

Кількість зареєстрованих безробітних на кінець жовтня 2017р. становила 13,5 тис. осіб. Допомогу по безробіттю отримували 78,0% громадян, які мали статус безробітного.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому по області зменшився на 0,1 в.п. порівняно з вереснем 2017р. і становив на кінець жовтня 2017р. 1,8% населення працездатного віку, у сільській місцевості – 1,9%, у міських поселеннях – 1,8%.

Кількість вільних робочих місць (вакантних посад), заявлених роботодавцями до служби зайнятості, у жовтні 2017р. порівняно з попереднім місяцем збільшилась на 3,2% і на кінець місяця становила 1162 одиниці.

Навантаження зареєстрованих безробітних на 1 вільне робоче місце (вакантну посаду) на кінець жовтня 2017р. становило 12 осіб (проти 13 осіб на кінець вересня 2017р.). Значення показника коливалося від 2 осіб у Черкаському МЦЗ до 564 осіб у Ватутінському МЦЗ.²

За професійними групами найбільший попит на робочу силу спостерігався на кваліфікованих робітників з інструментом (25,2% від загальної кількості заявлених вакансій), а найменший – на кваліфікованих робітників сільського та лісового господарств, риборозведення та рибальства (0,9%).

Середньооблікова кількість безробітних, які отримували допомогу по безробіттю впродовж жовтня 2017р., становила 11,0 тис. осіб. Середній розмір допомоги по безробіттю становив 2030 грн, що дорівнює 63,4% законодавчо визначеного розміру мінімальної заробітної плати (3200 грн).

¹ З урахуванням погашення боргу попередніх періодів.

² Дані наводяться за місцем реєстрації в міських центрах зайнятості (МЦЗ), районних центрах зайнятості (РЦЗ) або міськрайонних центрах зайнятості (МРЦЗ).

Примітка. До роботодавців відносяться підприємства, установи, організації та фізичні особи-підприємці.

Доходи населення

У січні–жовтні 2017р. **розмір середньої номінальної заробітної плати** штатних працівників підприємств, установ, організацій (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) становив 5886 грн і порівняно з відповідним періодом попереднього року збільшився на 44,9%.

До видів економічної діяльності з найвищим рівнем оплати праці відносилися працівники фінансових та страхових установ, державного управління й оборони; обов'язкового соціального страхування, а серед промислових видів діяльності – підприємств із виробництва автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів, інших транспортних засобів, виробництва комп'ютерів, електронної та оптичної продукції, виробництва хімічних речовин і хімічної продукції, виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів, де заробітна плата перевищила середній показник по економіці в 1,3–2,5 раза.

Найнижчий рівень заробітної плати спостерігався на підприємствах поштової та кур'єрської діяльності, виробництва електричного устаткування, сфери творчості, мистецтва та розваг і не перевищував 66% від середнього рівня по економіці.

Індекс реальної заробітної плати у січні–жовтні 2017р. порівняно з відповідним періодом 2016р. становив 124,9%.

Загальна **сума заборгованості з виплати заробітної плати**¹ за період з початку поточного року збільшилася в 4,7 раза, або на 77,2 млн.грн, і на 1 листопада п.р. становила 98,3 млн.грн, що дорівнює 6,7% фонду оплати праці, нарахованого за жовтень 2017р.

Заборгованість перед працівниками **економічно активних підприємств** за період з початку 2017р. збільшилась в 27 разів, або на 78,5 млн.грн, і на 1 листопада п.р. становила 81,5 млн.грн. Серед видів економічної діяльності найвагомніше зростання суми невиплаченої заробітної плати спостерігалось у виробництві хімічних речовин і хімічної продукції (на 47,5 млн.грн), постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (на 23,0 млн.грн).

У регіональному розрізі найбільше зростання суми заборгованості зафіксовано у містах Черкаси (на 58,3 млн.грн), Сміла (на 5,1 млн.грн) та Умань (на 3,4 млн.грн).

Кількість працівників, які вчасно не отримали заробітну плату на 1 листопада 2017р., становила 9,2 тис. осіб, або 4,1% від середньооблікової кількості штатних працівників, зайнятих в економіці. Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 8893 грн, що в 1,4 раза перевищує середню заробітну плату за жовтень 2017р.

---

¹Дані наведено по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із урахуванням цензу за кількістю найманих працівників.

Послуги

У III кварталі 2017р. обсяг послуг, реалізованих споживачам підприємствами сфери послуг області, становив 1896,4 млн.грн.

У структурі загального обсягу реалізованих послуг найбільшу питому вагу займають послуги складського господарства та допоміжної діяльності у сфері транспорту – 28,5%, послуги у сфері телекомунікацій – 20,5%, операції з нерухомим майном – 7,5%, послуги у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – 5,6%, послуги у сфері освіти – 4,4%, послуги у галузі охорони здоров'я та надання соціальної допомоги – 2,1%. Найменшу питому вагу займають послуги мистецтва, спорту, розваг та відпочинку – 0,5% від загального обсягу послуг.

Населенню області у III кварталі 2017р. надано послуг на 545,4 млн.грн, що становить 28,8% від загального обсягу реалізованих послуг.

У структурі послуг реалізованих населенню найбільшу частку складають послуги телекомунікацій – 39,9%, у сфері транспорту – 19,6%, у сфері освіти – 14,1%, у сфері тимчасового розміщування та організації харчування – 8,0%, у сфері охорони здоров'я та надання соціальної допомоги – 4,8% від загального обсягу послуг.

Правосуддя та злочинність

За повідомленням прокуратури Черкаської області, протягом січня–жовтня 2017р. обліковано 16258 кримінальних правопорушень¹, з них тяжких та особливо тяжких – 38,5%.

У загальній кількості злочинів 62,9% становили злочини проти власності, 10,7% – злочини проти життя та здоров'я особи, 6,0% – злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 4,8% – злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту, 3,9% – злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів, 2,9% – злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, 1,8% – злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина, 1,7% – злочини проти громадської безпеки, 1,3% – злочини проти правосуддя, по 0,9% становили злочини проти громадського порядку та моральності та злочини у сфері господарської діяльності, 0,8% – злочини проти довкілля.

Протягом січня–жовтня 2017р. на території області було скоєно 44 умисних вбивства і замахів на вбивство, 64 умисні тяжкі тілесні ушкодження, також зафіксовано 12 випадків зґвалтувань і замахів на зґвалтування.

¹ Злочини, виявлені органами Національної поліції, органами прокуратури, органами, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, органами безпеки, та органами Національного антикорупційного бюро.

Також за даний період 2017р. виявлено 7699 випадків крадіжок, 1194 – шахрайств, 308 – грабежів, 59 – розбоїв та 68 – хабарництва.

Правоохоронними органами протягом січня–жовтня 2017р. виявлено 34 особи, які скоїли злочини у складі 8 злочинних груп і злочинних організацій, закінчено 8 кримінальних проваджень про кримінальні правопорушення, вчинені організованими групами і злочинними організаціями.

Кількість потерпілих від злочинів за січень–жовтень 2017р. становила 10572 особи, із числа яких 3972 – жінки, 905 – особи похилого віку та інваліди 1 і 2 групи, 126 – неповнолітні та 52 особи – діти до 14 років. Найбільша кількість потерпілих (65,4%) від крадіжок та шахрайства – відповідно 6070 та 847 осіб, серед яких 38,4% – жінки (2659 осіб). У дорожньо-транспортних пригодах, пов'язаних зі злочинами, на території області постраждало 378 осіб, з яких 20,4% – загинуло. Усього внаслідок злочинних діянь загинуло 197 осіб, із числа яких 8,1% – у результаті нанесення умисних тяжких тілесних ушкоджень, 19,3% було вбито.

Кількість виявлених осіб, які вчинили злочини, становила 2663, з них жінки – 12,1%, неповнолітні – 3,2%. У загальній кількості виявлених осіб, які вчинили злочини, 22,6% раніше вже ставали на злочинний шлях, із яких кожен другий має незняту або непогашену судимість, 10,6% – знаходились у стані алкогольного сп'яніння, 10,9% – вчинили злочин у складі групи. Питома вага працездатних осіб, які на момент вчинення злочину не працювали і не навчалися, становила 65,7%, безробітних – 12,1%.

Внутрішня торгівля

Оптовий товарооборот підприємств (юридичних осіб) у жовтні 2017р. становив 1858,2 млн.грн. Порівняно із жовтнем 2016р. його фізичний обсяг зменшився на 1,7%.

Оборот роздрібною торгівлі¹ у січні–жовтні 2017р. становив 15433,1 млн.грн, що у порівнянних цінах на 9,1% більше від обсягу січня–жовтня 2016р. У жовтні 2017р. проти жовтня 2016р. оборот роздрібною торгівлі збільшився на 3,4%, проти вересня 2017р. – на 3,5%.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–жовтні 2017р. становив 8793,8 млн.грн, що в порівнянних цінах на 7,7% більше від обсягу січня–жовтня 2016р.

Сільське господарство

За обсягом виробництва продукції сільського господарства на одну особу Черкащина займає 4 місце серед областей України. За розрахунковими даними обсяг продукції сільського господарства (у постійних цінах 2010р.) в усіх категоріях господарств за січень–жовтень 2017р. проти січня–жовтня 2016р. скоротився на 12%.

¹ Включає дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля.

Сільськогосподарські товаровиробники всіх категорій господарювання станом на 1 листопада п.р. отримали 2,4 млн.т зерна, що на 28% менше, ніж на цей період в минулому році. Зменшення виробництва спостерігалось по всіх культурах зернової групи, зокрема пшениці – на 40%, кукурудзи – на 19%, ячменю – на 35%, вівса – на 57%, гречки – на 17%, проса – у 3,5 раза менше. Збільшилось виробництво лише жита та зернобобових культур (на 2 та 24%). Скорочення виробництва зернових культур відбулося як за рахунок зменшення площ збирання, так і зниження урожайності на 13,6 ц з 1 га.

В усіх категоріях господарств проти відповідного періоду 2016р. зменшилось виробництво соняшника на 13%, що обумовлене скороченням площ збирання та зниженням урожайності на 2,7 ц. За рахунок зниження урожайності, зменшилось виробництво ріпаку на 9%, сої – на 24%, що становить відповідно 81,2 та 179,5 тис.т.

На збільшення виробництва цукрової сировини (на 39%) вплинуло розширення площ збирання, хоча урожайність знизилась на 36 ц.

Виробництво картоплі зменшилось на 13%, а овочів – на 15% (валовий збір становить відповідно 731,1 та 281,4 тис.т).

Черкащина вносить вагомий вклад в виробництво тваринницької продукції України оскільки за обсягом виробництва м'яса займає 2 місце, молока – 8, яєць – 9.

Господарствами всіх категорій реалізовано на забій 349,7 тис. т худоби та птиці (у живій масі), що на 3% менше порівняно з січнем–жовтнем 2016р., вироблено 439 тис.т молока (на 2% менше) та 547,8 млн.шт яєць (на 12% більше). Частка господарств населення у загальному виробництві цих продуктів тваринництва у січні–жовтні 2017р. складала відповідно 8%, 42% та 44%.

Станом на 1 листопада 2017р. кількість великої рогатої худоби у господарствах усіх категорій порівняно з 1 листопада 2016р. скоротилась на 5% і становить 186,3 тис.голів, корів – на 7% (81,6 тис.голів), свиней – на 8% (369,3 тис.голів), овець і кіз – на 4% (37,1 тис.голів), птиці – на 2% (24,1 млн.голів).

У господарствах населення утримувалося 36% загальної чисельності поголів'я великої рогатої худоби, у тому числі 44% корів, 46% свиней, 90% овець і кіз, 22% птиці всіх видів.

На 1 листопада 2017р. в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) та підприємствах, що здійснюють зберігання, переробку зернових культур, було в наявності 1467,7 тис.т зерна (на 20% менше відповідної дати 2016р.). Безпосередньо в аграрних підприємствах зберігалось 713,8 тис.т зерна, у т.ч. 192,7 тис.т пшениці, 459,2 тис.т кукурудзи, 39,3 тис.т ячменю, 0,8 тис.т жита. Зернозберігаючі та зернопереробні підприємства мали в наявності 753,9 тис.т зерна.

Запаси насіння соняшнику становили 243,5 тис.т (на 19% менше проти 1 листопада 2016р.), із них безпосередньо в аграрних підприємствах (крім малих) зберігалось 149,1 тис.т, а в підприємствах, що здійснюють його переробку та зберігання – 94,4 тис.т.

Середня закупівельна ціна зернових культур, яку пропонували зберігаючі та переробні підприємства, у січні–жовтні 2017р. становила 3640,3 грн. за т (проти січня–жовтня 2016р. зросла на 17%), з них на пшеницю – 3813,6 грн. за т (на 19%), на кукурудзу – 3541 грн. за т (на 20%), ячмінь – 3559,4 грн. за т (на 23%); на соняшник – 8888,5 грн за т (на 4% більше).

Капітальні інвестиції

У січні–вересні 2017р. підприємствами та організаціями області за рахунок усіх джерел фінансування освоєно 4894,0 млн.грн **капітальних інвестицій**, що у порівнянних цінах на 23,9% більше від обсягу капітальних інвестицій за відповідний період попереднього року.

Найвагомішу частку капітальних інвестицій (99,3% загального обсягу) спрямовано в матеріальні активи, з яких витрати у машини, обладнання, інвентар та транспортні засоби становили 59,5% усіх інвестицій, у будівлі та споруди – 36,6%.

У нематеріальні активи інвестовано 0,7% загального обсягу капітальних інвестицій.

Основним джерелом фінансування інвестицій, як і раніше, залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 75,3% загального обсягу. Частка залучених і запозичених коштів, зокрема кредитів банків та інших позик, становила 5,5%. За рахунок коштів державного та місцевих бюджетів освоєно 12,0% капітальних інвестицій, населенням на будівництво житла інвестовано 5,8%.

Найбільшу частку (41,7% або 2042,6 млн.грн) усіх капітальних інвестицій було освоєно підприємствами сільського, лісового та рибного господарства, обсяги яких збільшилися на 24,3%.

Частка підприємств промислових видів діяльності становила 20,1%.

Промисловість

У січні–жовтні 2017р. порівняно січнем–жовтнем 2016р. **індекс промислової продукції** становив 98,4% (по Україні – 99,8%).

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** індекс промислової продукції становив 97,5%, у **переробній** – 99,5%.

На **підприємствах з виробництва харчових продуктів, напоїв** випуск промислової продукції становив 100,0%. У січні–жовтні 2017р. вироблено 2,5 тис.т м'яса свіжого чи охолодженого великої рогатої худоби, 1,2 тис.т м'яса свіжого чи охолодженого свиней, 213,3 тис.т м'яса свіжого чи охолодженого свійської птиці, 1,1 тис.т виробів ковбасних, 22,1 тис.т овочів консервованих натуральних, 63,6 тис.т олії соняшnikової нерафінованої та її фракцій (крім хімічно модифікованих), 5,9 тис.т масла вершкового, 2,0 тис.т сиру свіжого неферментованого (недозрілого і невитриманого; уключаючи сир із молочної сироватки та кисломолочний сир), 15,0 тис.т сирів сичужних та плавлених,

97,0 тис.т борошна, 38,6 тис.т круп, 20,8 тис.т хліба та виробів хлібобулочних нетривалого зберігання, 3,4 млн.дал горілки з вмістом спирту не більше 45,4%, 1,3 млн.дал пива солодового (крім пива безалкогольного і пива з вмістом алкоголю не більше 0,5%), 11,4 млн.дал напоїв безалкогольних.

На підприємствах **текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів** індекс промислової продукції становив 91,8%. За січень–жовтень 2017р. вироблено 20,2 тис палът та плащів тощо жіночих та дівчачих, 92,7 тис жакетів та блейзерів (крім трикотажних) жіночих та дівчачих, 40,3 тис суконь (крім трикотажних) жіночих та дівчачих, 112,9 тис блузок, сорочок та батників (крім трикотажних) жіночих та дівчачих, 12,0 тис пар взуття.

У виготовленні **виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності** випуск промислової продукції збільшився на 8,7%. Вироблено 46 шт вікон, дверей балконних та їх рам з деревини, 155 шт дверей та їх коробок та порогів з деревини, 15,4 тис.т паливних брикетів та гранул з деревини та іншої природної сировини, 8,6 тис.т коробок та ящиків з паперу або картону гофрованих.

На підприємствах з виробництва **хімічних речовин і хімічної продукції** випуск продукції становив 60,9%. З початку 2017р. випущено 286,6 тис.т аміаку безводного, 112,7 тис.т сечовини, 155,4 тис.т нітрату амонію (крім у таблетках, подібних формах або упаковках вагою 10 кг і менше), 417 т фарб та лаків інших, сикативів готових, 1,1 тис.т засобів мийних та засобів для чищення, 132,3 т засобів для гоління, дезодорантів для тіла та антиперспірантів, засобів для прийняття ванн, засобів парфумних, косметичних та туалетних.

У виробництві **основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів** випуск промислової продукції збільшився на 1,4%.

У виробництві **гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції** індекс промислової продукції становив 99,0%.

На підприємствах **металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування** індекс промислової продукції становив 122,4%.

У **машинобудуванні, крім ремонту і монтажу машин і устаткування**, обсяг промислового виробництва збільшився на 22,0%. З початку 2017р. більше вироблено інструментів для вимірювання електричних величин без записувального пристрою; трансформаторів електричних; вантажопідіймачів та конвеєрів пневматичних та іншої безперервної дії для товарів і матеріалів; обладнання промислового для виробництва хлібобулочних виробів (крім печей хлібопекарських та тісторозкочувальних машин); обладнання промислового для перероблення м'яса або птиці.

У **постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** виробництво зменшилось на 6,5%. У січні–жовтні 2017р. вироблено 1413,1 млн.кВт·годин електроенергії, що на 6,9% більше ніж у відповідному періоді 2016р., відпуск теплоенергії зменшився на 18,8%.

Будівництво

У січні–жовтні 2017р. підприємствами області **виконано будівельних робіт** на 814,0 млн.грн. Індекс будівельної продукції у січні–жовтні 2017р. порівняно з січнем–жовтнем 2016р. становив 104,2%.

Зросло будівництво інженерних споруд на 18,2%, будівель – скоротилось на 2,1%, у т.ч. житлових – на 18,2%, нежитлових – зросло на 15,8%.

Нове будівництво, реконструкція та технічне переозброєння становили 77,8% від загального обсягу виконаних будівельних робіт, капітальний і поточний ремонт – 14,0% та 8,2% відповідно.

Підприємствами м.Черкаси виконано 65,8% загальнообласного обсягу будівельних робіт.

У січні–вересні 2017р. в області **прийнято в експлуатацію** 103,2 тис.м² загальної площі житла, що у 1,9 раза більше ніж у січні–вересні 2016р., у тому числі у міських поселеннях – у 2,1 раза, у сільській місцевості – на 12,5%.

У будинках із двома й більше квартирами прийнято в експлуатацію 56,4% (58,2 тис.м²) загального обсягу житла, в одноквартирних будинках – 43,5% (44,9 тис.м²), решту – у гуртожитках.

Індивідуальними забудовниками прийнято в експлуатацію 43,9% загальнообласного обсягу житла.

За рахунок нового будівництва прийнятого в експлуатацію 89,4 тис.м² житла (86,6% від загального обсягу), новостворена площа за рахунок реконструкції – 13,8 тис.м² (13,4%).

У м.Черкаси прийнято в експлуатацію 54,6% від загального обсягу житла, у м.Умань та Черкаському районі – четверта частина.

У січні–вересні 2017р. прийнято в експлуатацію 1179 квартир, з них у міських поселеннях та сільській місцевості, відповідно, 1096 та 83 квартири. Загальна площа однієї квартири в середньому по області становила 77,79 м².

Крім того, за цей період в області прийнято в експлуатацію дачні та садові будинки загальною площею 551 м², що на 79,4% менше ніж у січні–вересні попереднього року.

Транспорт

За січень–жовтень 2017р. вантажооборот підприємств транспорту області збільшився проти січня–жовтня 2016р. на 9,1% і становив 8713,3 млн.ткм.

Обсяг перевезених вантажів підприємствами транспорту області становив 9798,6 тис. т, що на 16,1% більше проти обсягів січня–жовтня 2016р.

Залізничним транспортом у січні–жовтні 2017р. відправлено 5481,0 тис.т вантажів, що порівняно із січнем–жовтнем 2016р. більше на 3,7% та виконано вантажооборот в обсязі 7727,8 млн.ткм, що більше обсягів січня–жовтня 2016р. на 7,5%. Збільшилось відправлення основних видів груп номенклатурних вантажів: будівельних матеріалів – на 26,5%, коксу – на 24,1%, зерна і продуктів перемолу – на 23,6%, брухту чорних металів – на 10,8%.

Скоротилося відправлення проти січня–жовтня 2016р. лісових вантажів – на 10,3%, хімічних і мінеральних добрив – на 40,3%.

Автомобільним транспортом відправлено 4297,6 тис.т вантажів та виконано вантажооборот в обсязі 985,3 млн.ткм, що відповідно на 36,6% та 23,2% більше проти січня–жовтня 2016р. Обсяг перевезених вантажів автотранспортом фізичних осіб–підприємців збільшився порівняно із відповідним періодом 2016р. в 1,9 раза і становив 2456,2 тис.т.

Загальний обсяг пасажирообороту у січні–жовтні 2017р. становив 2253,8 млн.пас.км, що більше обсягів відповідного періоду 2016р. на 6,3%. Збільшення обсягів пасажирообороту відбулося на всіх видах транспорту, які здійснювали перевезення пасажирів, зокрема, тролейбусному – на 34,8%, на залізничному – на 6,4%, на автомобільному транспорті – на 2,2%.

Послугами пасажирського транспорту у січні–жовтні 2017р. скористалися 79,6 млн. пасажирів, що більше на 7,7% проти січня–жовтня 2016р.

Залізничним транспортом відправлено у січні–жовтні 2017р. 2250,0 тис. пасажирів, що на 8,0% менше обсягів січня–жовтня 2016р. Кількість пасажирів, відправлених у приміському сполученні становила 1764,0 тис., що на 2,2% менше обсягів січня–жовтня 2016р.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень фізичними особами–підприємцями) скористалися 56,7 млн. пасажирів, що на 0,9% більше обсягів січня–жовтня 2016р. Перевезення пасажирів автотранспортом фізичних осіб–підприємців зменшились на 2,4% і становили 11,9 млн. пасажирів.

Електротранспортом перевезено 20,7 млн. пасажирів, або на 34,8% більше обсягів січня–жовтня 2016р.

Зовнішньоекономічна діяльність

У січні–вересні 2017р. **експорт товарів** становив 439,6 млн.дол. США, **імпорт** – 279,4 млн.дол. Порівняно з січнем–вереснем 2016р. експорт збільшився на 33,0%, імпорт – на 35,5%. Позитивне сальдо становило 160,2 млн.дол. (у січні–вересні 2016р. – 118,7 млн.дол.).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами зі 115 країн світу.

Серед країн-партнерів найбільше експортувалися товари до Білорусі – 14,1%, Китаю – 10,6%, Польщі – 7,2%, Єгипту та Індії – по 5,1%.

Експорт товарів до країн Європейського Союзу становив 156,6 млн.дол., або 35,6% від загального обсягу експорту, та збільшився порівняно з січнем–вереснем 2016р. на 25,7%.

Основу товарної структури експорту області склали продукти рослинного походження – 32,8%, готові харчові продукти – 23,7%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 20,5%.

Найбільші імпорتنі поставки товарів надходили з Російської Федерації – 16,2%, Китаю – 14,5%, Німеччини – 11,8%, Польщі – 6,5%, Італії – 6,0%, Швеції – 5,3%.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 129,9 млн.дол., або 46,5% від загального обсягу та збільшився проти січня–вересня 2016р. на 19,6%.

У товарній структурі імпорту переважали: продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 22,0%, машини, обладнання та механізми; електромеханічне обладнання – 21,7%, мінеральні продукти – 12,0%, продукти рослинного походження – 7,2%.

Обсяг залучених з початку інвестування в економіку області **прямих інвестицій (акціонерного капіталу)** на 1 жовтня 2017р. становив 348,3 млн.дол. США, або 0,9% від загального обсягу залучених інвестицій в економіку України. Обсяг прямих інвестицій у розрахунку на одну особу населення на 1 жовтня 2017р. становив 282,4 дол.

Прямі інвестиції надійшли від нерезидентів із 44 країн світу. До основних країн-інвесторів, на які припадає 94,6% загального обсягу іноземного капіталу, належать: Беліз, Кіпр, Німеччина, Чехія, Франція, Іспанія, Велика Британія, Естонія та Нідерланди.

Найбільші обсяги прямих інвестицій зосереджено на підприємствах промисловості – 81,7% загального обсягу. У підприємства та організації, що здійснюють операції з нерухомим майном залучено 8,1% прямих інвестицій, у підприємства сільського, лісового та рибного господарства – 5,0%, транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності – 2,3%.

Серед міст та районів області найбільші обсяги іноземного капіталу унесено у підприємства Черкаського району та м.Черкаси – відповідно 52,3% та 30,3%.

У січні–вересні 2017р. **експорт послуг** становив 19,6 млн.дол. США, імпорт – 10,5 млн.дол. Порівняно з січнем–вереснем 2016р. експорт збільшився у 1,6 раза, імпорт – зменшився на 37,9%. Позитивне сальдо становило 9,1 млн.дол. (у січні–вересні 2016р. було від'ємне – 0,3 млн.дол.).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 70 країн світу.

Частка експорту послуг країнам ЄС становила 52,1% від загального обсягу експорту та збільшилась порівняно з відповідним періодом попереднього року на 48,4%, частка імпорту – 88,6% від загального обсягу імпорту і зменшилась на 41,5%.

Найбільші обсяги експорту послуг припадали на США – 31,8%, Велику Британію – 15,9%, Німеччину – 8,4%, Білорусь – 6,6%, Люксембург – 5,3%, Латвію – 4,3%.

У структурі експорту найбільші обсяги припадали на послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги – 43,3% від загального обсягу експорту, транспортні послуги – 22,6%, послуги з переробки

матеріальних ресурсів – 11,8%, послуги з ремонту та технічного обслуговування – 10,9%.

Головними партнерами в **імпорті послуг** були: Кіпр – 38,8%, Велика Британія – 21,4%, Німеччина та Франція – по 6,7%, Польща – 3,7%.

Основу структури імпорту послуг складали послуги, пов'язані з фінансовою діяльністю – 46,2%, ділові послуги – 19,0%, транспортні послуги – 16,1%.

Споживчі ціни

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) у січні–жовтні 2017 р. по Черкаській області становив 112,0% (у січні–жовтні 2016 р. – 109,4%).

Продукти харчування та безалкогольні напої подорожчали на 16,1%. Найбільше (на 53,2% і 45,4%) зросли ціни на фрукти та сало. На 31–8,2% стали дорожчими овочі, м'ясо та м'ясопродукти, рис, молоко та молочні продукти, хліб, масло, макаронні вироби, маргарин. Водночас суттєво (на 20,3%) подешевшали гречані крупи.

Зростання цін (тарифів) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива на 10,3% в основному спричинено підвищенням цін (тарифів) на утримання будинків та прибудинкових територій на 39,7%, електроенергію – на 28,1%, тверде паливо – на 27,4%, каналізацію – на 12,5%, водопостачання – на 9,9%, оренду житла – на 9,5%. Крім того, тарифи на гарячу воду зросли на 4,1%, опалення – на 3,4%.

У сфері охорони здоров'я ціни підвищилися на 8,2%, що викликано подорожчанням амбулаторних послуг на 20,9% та послуг лікарень – на 16,8%. Фармацевтична продукція, медичні товари та обладнання стали дорожчими на 5,8%.

Зростання цін на транспорт у цілому на 11,3% пов'язано переважно з подорожчанням перевезень автодорожнім пасажирським транспортом на 18,8% та палива та мастил – на 13,5%.

Підвищення цін у сфері зв'язку на 7,9% відбулося за рахунок подорожчання поштових послуг на 66,8%, мобільного зв'язку – на 11,5% та місцевого телефонного зв'язку – на 6,7%.

Послуги освіти зросли в ціні на 19,3%, зокрема, вищої – на 22,7%, середньої – на 15,7%. Плата за утримання дітей у дошкільних закладах підвищилася на 9,4%.